

Výsadba meruňek v katastru Velkých Němčic

Meruňky se vrací do sadů u Velkých Němčic

Obnova meruňkových sadů určitě těší jihomoravské obyvatele v katastru obcí Starovice a Velké Němčice. Doeřiná společnost firmy RUDOLF JELÍNEK, jejíž název je BIOSADY s.r.o., se zde stará o více než 80 hektarů zemědělské půdy, z větší části osázené právě meruňkami, dále pak hrušněmi a švestkami. Poslední výsadba asi 13 tisíc stromků zde proběhla v polovině listopadu.

Text: Ing. Petr Hynek

Foto: autor a archiv firmy RUDOLF JELÍNEK

Výsadba podle GPS

Vše se sází do přesných sponů za pomoci GPS na předem zmapovaném pozemku. Výsadbu 13 tisíc ovocných stromků na ploše 15 ha muselo zvládnout šest zaměstnanců za pomoci techniky během dvou týdnů. U meruňek a švestek (spon 3 x 4 m) se bude sklízet, stejně jako v dalších sadech společnosti, mechanizovaně za pomoci setřasačů, hrušky (sázené do sponu 4 x 2 m) se budou sklízet ručně z plošiny.

Aktuální výsadba probíhala na 24hektarovém pozemku, kde se loňskou zimu vyklučily staré stromy, vyfrézovaly se pařezy a následně se zde zasela hořčice a svazanka, tedy rostliny zlepšující kvalitu půdy. Veškeré pěstování, tedy i ochrana probíhá kompletně v režimu BIO. Sadaři spolupracují také se svými smluvními včelaři, kteří mají umístěné včeliny přímo v sadech a dostávají dohodnutou smluvní částku za opylení.

Začalo to švestkami

Výsadba prvních švestkových sadů společnosti RUDOLF JELÍNEK a.s. byla zahájena již před dvaceti lety, v roce 2003, na jižní straně vizovického údolí, v oblasti zvané Těchlov. Od roku 2008 se zde sklízí až 20 různých odrůd, ale těch hlavních je 9. Mezi osvědčené odrůdy švestek patří Katinka, Čačanská lepotica, Hanita, Čačanská rodná, Gabrovská, Toper, Stanley, Haganta, Valjevka a Presenta. Švestky jsou kompletně ve tvaru čtvrtkmenů na podnoží myrobalán. Sklizeň probíhá postupně v průběhu

ka společnosti BIOSADY s.r.o. ve Velkých Němčicích.

Později kvetoucí odrůdy

Společnost BIOSADY s.r.o. zakoupila sady v katastru Starovic a Velkých Němčic v roce 2013, loni u Velkých Němčic dokončila stavbu haly se zázemím pro zaměstnance a pro krátkodobé skladování sklizeňného ovoce.

Pokud jde o letošní výsadby meruňek v katastru Velkých Němčic, firma vsadila mimo jiné i na později kvetoucí odrůdy, u kterých je šance, že pokvetou až pominou jarní mrazy. Jedná se o odrůdy Bergeval nebo Bergerouge, dále zde našly uplatnění např. Digat nebo Maďarská.

Ze sortimentu hrušní se sázely hlavně odrůdy Williamsova čáslavka a Williamsova červená doplněné o Packhams Triumph, švestky měly zastoupení následující: Elena, Haganta, Gabrovská a Haroma. Odrůdy hrušní Williams dosud firma RUDOLF JELÍNEK a.s. pěstovala jen v Chile, v jižní Americe, které je jedním z největších producentů hrušek Williams na světě.

Mrazy trápí pěstitele

Společnost RUDOLF JELÍNEK a.s. chce pokrýt až třetinu své produkce z vlastního vypěstovaného ovoce. V minulosti nebyl problém se surovinou, meruňek z jižní Moravy byl vždy dostatek, ale v posledních dvou desetiletích produkce tohoto ovoce postupně dramaticky poklesla. Sady se málo obnovují, jsou problémy s jarními mrazy, takže pěstitelé ztratili zájem pokračovat v produkci meruňek. Proto se společnost rozhodla, že si surovinu bude pěstovat ve své režii. Ale také to není jednoduché, jarní mrazy trápí i současně pěstitele. „V roce 2018 jsme sklídili asi 65 tun meruňek, o rok později 80 tun, v roce 2020 nám vše zmrzlo, takže úroda byla nulová, další rok jsme sklídili 12 tun, loni pouhé dvě tuny meruňek a letos opět kvůli mrazům nic. Když přijdou mrazy v dubnu, tak jako předloni a loni, tak s tím nic nenaděláte,“ říká trable s pěstováním dřívě tolik oblíbeného ovoce jižní Moravy Ladislav Brabec, vedoucí středis-

Mimo jiné se sázely i později kvetoucí odrůdy meruňek Bergeval nebo Bergerouge

Meruňkové sady jsou velmi závislé na jarním průběhu počasí

Sběr švestek probíhá pomocí šetrného setřasače, i zde je však potřeba lidské síly

Sady švestek na Vizovicku

léta a podzimu – na přelomu července a srpna se začíná s Katinkou a sběr se ukončuje Presentou.

Jednotlivé odrůdy se sbírají a destilují každý rok samostatně. Vítězná odrůda se pak použije pro limitovanou edici jednodrůdové Vizovické slivovice. S každou sklizní vzniká také ročníková zlatá Vizovická slivovice. V jejím případě je destilát uložen ke zrání a po přesně stanovenou dobu se v něm nechávají macerovat sušené švestky, což je tradiční valašská receptura.

Samotný sběr švestek probíhá pomocí šetrného setřa-

sače. Ovoce pak putuje přes dopravník, jehož součástí je také čistící zařízení na nečistoty, do přepravek. Ke zpracování se tak dostává pouze čisté a zdravé ovoce. Pro destilaci je vhodné pouze ovoce s dostatečnou cukernatostí, u švestek je to minimálně 18 %.

Surovina tuzemská i zahraniční

Dnešní plocha vlastních výsadeb ve dvou společnostech RUDOLF JELÍNEK sady s.r.o. a BIOSADY s.r.o. v České republice je téměř 150 ha v šesti produkčních lokalitách po

celé Moravě. Pěstování ovoce se věnují také zahraniční společnosti patřící do skupiny R. JELÍNEK (Bulharsko a Chile). Kromě vlastní produkce v dceřiných společnostech vykupuje RUDOLF JELÍNEK a.s. surovinu také od dodavatelů z celého Česka a Slovenska a v případě potřeby i od pěstitelů v zahraničí.

Letošní sklizeň

A jak dopadla letošní sklizeň u jednotlivých druhů ovoce, to nám na závěr prozradil Mgr. Jiří Koňářik, jednatel obou sadařských společností z Vi-

zovic: „Letošní rok nám nepřál - myslím tím ovocnářům, protože situace byla stejná skoro v celé republice. Po jarních mrazech bylo v období kvetení chladno, větrno a deštivo, což způsobilo horší opylení stromů a k tomu se přidalo sucho v červnu s neobvykle dlouhým propadem plodů až do poloviny července. Nakonec jsme měli úrodu ve švestkách pouze na úrovni asi 15 % sklizně loňského roku, meruňky nic a třešně jen na to, abychom mohli vyrobit jednu edici pálenky z letošní sezóny. Doufám, že příští rok bude lepší a přinese nám bohatou úrodu.“